מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר לעומק את סיפור חנוכה, חודש כסלו ומסורותיו, כולל הקשר לפרשות החלומות
- לזהות כיצד כל אחד משמונת הנרות מבטא ערך אנושי ולהתחבר אליו באופן אישי
- להבין את מבנה הטקס הבית־ספרי, את התפקידים השונים ואת תהליך ההפקה שלו
- לנתח טקסט דרמטי קצר (מערכון) ולזהות דמות, קונפליקט ומסר

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • כסלו וסיפור החג – היכרות עם החודש

- 1. א – ניסן
- 2. ב – מבבל

חלק ב' – פרק 1 • כסלו וסיפור החג – עובדות וחלומות

- 1. נכון – הטקסט מציין שהשם מופיע כבר בתנ"ך, בספרים האלה
- 2. נכון – כך נכתב באתר – דווקא אז מדליקים נרות

חלק ג' – פרק 1 • כסלו וסיפור החג – השלמה והתאמה

- 1. חלומות
- 2. כסלו

חלק ד' – פרק 1 • כסלו וסיפור החג – התאמת חולמים וחלומות

- 1 – ג (החודש התשיעי)
- 2 – ד (החודש השלישי)
- 3 – א (חלם על סולם המגיע השמיימה)
- 4 – ב (חלם על אלומות, שמש, ירח וכוכבים)

חלק ה' – פרק 2 • שמונה נרות, שמונה ערכים – התאמת נר לערך

- 1 – ב (אומץ)
- 2 – א (תקווה)
- 3 – ד (נתינה)
- 4 – ג (אחדות)

חלק ו' – פרק 2 • שמונה נרות, שמונה ערכים – הבנת הדימויים

- 1. א – כי הוא עומד בלי נרות אחרים לצדו, ובכל זאת דולק

חלק ז' – פרק 2 • שמונה נרות, שמונה ערכים – כתיבה ויצירה

- 1. בחירה מנומקת באחד משמונת הערכים, עם הסבר אישי המתייחס לחוויה או למחשבה של הכותב/ת

חלק ח' – פרק 3 • מבנה הטקס, תפקידים והפקה – הכרות עם מבנה הטקס

- 1. ג – 20–25 דקות
- 2. ב – צד ימין
- 3. ג – להוביל את הטקס ולקשר בין החלקים

חלק ט' – פרק 3 • מבנה הטקס, תפקידים והפקה – הפעלה ותכנון

- 1. מנחים
- 2. מדרגות (במות נמוכות)

חלק י׳ – פרק 3 • מבנה הטקס, תפקידים והפקה – התאמה וסדר נכון

- 1 – ד (מובילים את הטקס ושומרים על לוח הזמנים)
- 2 – ג (קוראים את קטעי הכסלו והסיפור ההיסטורי מהדוכן)
- 3 – ב (מדליקים נר LED אחד ואומרים משפט קצר על ערך)
- 4 – א (שרה בפתיחה, באמצע ובסיום ומובילה קריאה קולית)

חלק י״א – פרק 3 • מבנה הטקס, תפקידים והפקה – סדר ההכנה לטקס

1. בחירת תפקידים וחלוקת כרטיסי תפקיד לתלמידים
2. חזרות לפי תוכנית החזרות של שבועיים
3. חזרה גנרלית הכוללת בדיקת מיקרופונים ותיאום סימני מעבר
4. עריכת הטקס עצמו לפי התסריט

חלק י״ב – פרק 4 • ניתוח המערכון והקריאה במקהלה – הכרת הדמויות והעלילה

1. א – נרי
2. א – להדליק את שאר הנרות

חלק י״ג – פרק 4 • ניתוח המערכון והקריאה במקהלה – בדיקת הבנה

1. לא נכון – סביבוני הוא דמות נמרצת, מסתובבת ומדברת מהר, ומתבלבלת.
2. נכון – פכית היא פך השמן מהסיפור ההיסטורי, שסיפק אור לשמונה ימים.

חלק י״ד – פרק 4 • ניתוח המערכון והקריאה במקהלה – הבנה והקשרים

1. קטן

חלק ט״ו – פרק 4 • ניתוח המערכון והקריאה במקהלה – התאמת דמויות

- 1 – ד (ביישן, בטוח שאין לו מה לתרום)
- 2 – ג (רגועה וחכמה, מדליקה את כולם)
- 3 – א (נמרץ, מסתובב ומתבלבל)
- 4 – ב (זוכרת את נס פך השמן מהמקדש)

חלק ט״ז – פרק 5 • שפה, תרגום והתאמות – הבנה בסיסית

1. ב – לאפשר לעולים חדשים להבין את תוכן הטקס
2. ב – הנר המשמש להדלקת שאר הנרות

חלק י״ז – פרק 5 • שפה, תרגום והתאמות – עובדות ותרגום

1. נכון – כך מצוין בדף העוסק בהתאמות לעולים ולחנ״מ
2. לא נכון – הגרסה בעברית קלה כתובה בזמן הווה, עם משפטים קצרים ומילים חוזרות

חלק י״ח – פרק 5 • שפה, תרגום והתאמות – מילים ותרגום

1. candle
2. giving

חלק י״ט – פרק 5 • שפה, תרגום והתאמות – התאמת מילים

- 1 – ב (miracle)
- 2 – א (darkness)
- 3 – ד (oil)
- 4 – ג (small jug)

חלק כ׳ – פרק 6 • סיכום: כתיבה והפקה עצמית – שינון עובדות ליסוד הכתיבה

1. א – אומץ
2. א – מעט אור דוחה הרבה חושך

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה תזכיר את הניגוד בין חושך גובר לאור שמוסיפים, ותקשר זאת לנס או למסר סמלי
- תשובה טובה תכלול דוגמה אישית קונקרטית ולא רק הגדרה כללית של הערך
- תשובה טובה תזהה שגם מי שמרגיש 'קטן' יכול לתרום אור משמעותי, בדומה לפך השמן הקטן

טיפים להפעלה:

- אפשר לפרוס את החוברת על פני שלושה–ארבעה שיעורים: סיפור החג, הערכים, המערכון, וסיכום/הפקה
- לתלמידים שמעורבים בהפקת הטקס כדאי להקדיש זמן נוסף לפרק התפקידים ולתרגל בעל פה את הקטע הרלוונטי להם
- ניתן להתאים את פרק השפה לתלמידים עולים על ידי שימוש בגרסת העברית הקלה והמילון הרב־לשוני
- מומלץ לסיים כל פרק בשיתוף קצר במליאה כדי לחבר בין הכתיבה האישית לתחושת השייכות הקבוצתית

חוברת תרגול – טקס כסליו: חנוכה, אור של יחד

טקס כסליו – חנוכה: אור של יחד

תיכון · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – כסלו וסיפור החג
2. פרק 2 – שמונה נרות, שמונה ערכים
3. פרק 3 – מבנה הטקס, תפקידים והפקה
4. פרק 4 – ניתוח המערכון והקריאה במקהלה
5. פרק 5 – שפה, תרגום והתאמות
6. פרק 6 – סיכום: כתיבה והפקה עצמית

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – טקס כסליו: חנוכה, אור של יחד

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תעברו על עיקרי החומר של טקס 'אור של יחד' – מסיפור כסלו ועד למערכון ולתפקידי ההפקה. עבדו פרק אחר פרק, ונסו לקשר בין הערכים לדוגמאות מחייכם. בסיום כל פרק יש מקום לכתיבה אישית קצרה.

בנק מילים: כסלו · חלומות · מדרגות (במות נמוכות) · קטן · candle · מנחים · giving

1 חלק א' – פרק 1 • כסלו וסיפור החג – היכרות עם החודש

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כסלו הוא החודש התשיעי בלוח העברי כשסופרים מאיזה חודש?

(א) ניסן (ב) תשרי (ג) אב

2. מהיכן הגיעו אלינו שמות החודשים העבריים, כולל כסלו?

(א) מיוון (ב) מבבל (ג) ממצרים

2 חלק ב' – פרק 1 • כסלו וסיפור החג – עובדות וחלומות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שם החודש כסלו מופיע בתנ"ך בספרי נחמיה וזכריה	☐	☐
2	הלילות הארוכים ביותר בשנה חלים בסביבות סוף כסלו ותחילת טבת	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • כסלו וסיפור החג – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. כסלו מכונה לעיתים "חודש ה_____", כי בשבתותיו קוראים בתורה פרשות מלאות חלומות

2. החל מכ"ה ב_____ מדליקים את נרות חנוכה

4 חלק ד' – פרק 1 • כסלו וסיפור החג – התאמת חולמים וחלומות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כסלו (סופרים מניסן)	___	**א.** חלם על סולם המגיע השמיימה
2. כסלו (סופרים מתשרי)	___	**ב.** חלם על אלומות, שמש, ירח וכוכבים
3. יעקב	___	**ג.** החודש התשיעי
4. יוסף	___	**ד.** החודש השלישי

5 חלק ה' – פרק 2 • שמונה נרות, שמונה ערכים – התאמת נר לערך

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נר ראשון	___	**א.** תקווה
2. נר שני	___	**ב.** אומץ
3. נר שלישי	___	**ג.** אחדות
4. נר רביעי	___	**ד.** נתינה

6 חלק ו' – פרק 2 • שמונה נרות, שמונה ערכים – הבנת הדימויים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מדוע הנר הראשון מתואר כ'הבודד ביותר' בחנוכייה?

(א) כי הוא עומד בלי נרות אחרים לצדו, ובכל זאת דולק

(ב) כי הוא נמוך מכל הנרות האחרים (ג) כי אין לו שמש משלו

7 חלק ז׳ – פרק 2 • שמונה נרות, שמונה ערכים – כתיבה ויצירה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה: איזה מהערכים שלמדתם הכי מדבר אליכם השנה, ולמה

8 חלק ח׳ – פרק 3 • מבנה הטקס, תפקידים והפקה – הכרות עם מבנה הטקס

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה אורכו של הטקס הבית־ספרי לחט״ב ותיכון?

א) 7 דקות ב) 15 דקות ג) 20–25 דקות

2. היכן ממוקם דוכן הקריינות על פי מפת הבמה?

א) מרכז הבמה ב) צד ימין ג) צד שמאל

3. מה תפקידם העיקרי של המנחים בטקס?

א) לשיר במקהלה ב) לקרוא את הסיפור ההיסטורי

ג) להוביל את הטקס ולקשר בין החלקים

9 חלק ט׳ – פרק 3 • מבנה הטקס, תפקידים והפקה – הפעלה ותכנון

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ הם שני בעלי תפקיד שמובילים את הטקס, מקשרים בין חלקיו ומזמינים את המדליקים

2. המקהלה עומדת בטקס הבית ספרי על שתי שורות של _____ בצד שמאל הבמה

10 חלק י׳ – פרק 3 • מבנה הטקס, תפקידים והפקה – התאמה וסדר נכון

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מנחים	___	**א.** שרה בפתיחה, באמצע ובסיום ומובילה קריאה קולית
2. קריינים	___	**ב.** מדליקים נר LED אחד ואומרים משפט קצר על ערך
3. מדליקים	___	**ג.** קוראים את קטעי הכסלו והסיפור ההיסטורי מהדוכן
4. מקהלה	___	**ד.** מובילים את הטקס ושומרים על לוח הזמנים

11 חלק י״א – פרק 3 • מבנה הטקס, תפקידים והפקה – סדר ההכנה לטקס

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	עריכת הטקס עצמו לפי התסריט
☐	חזרה גנרלית הכוללת בדיקת מיקרופונים ותיאום סימני מעבר
☐	חזרות לפי תוכנית החזרות של שבועיים
☐	בחירת תפקידים וחלוקת כרטיסי תפקיד לתלמידים

12 חלק י״ב – פרק 4 • ניתוח המערכון והקריאה במקהלה – הכרת הדמויות והעלילה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי הדמות שחושבת שהיא קטנה מדי ולא תוכל להאיר?

(א) נרי (ב) שמשית (ג) סביבוני

2. מה תפקידה של שמשית במערכון?

(א) להדליק את שאר הנרות (ב) לספר סיפור מהמקדש (ג) לשיר שירי חנוכה

13 חלק י"ג – פרק 4 • ניתוח המערכון והקריאה במקהלה – בדיקת הבנה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	סביבוני הוא דמות רגועה שמדברת לאט ובשקט.	☐	☐
2	פכית מספרת שבעבר מצאו אותה בבית המקדש עם מעט שמן.	☐	☐

14 חלק י"ד – פרק 4 • ניתוח המערכון והקריאה במקהלה – הבנה והקשרים

השלימו את המילה החסרה.

1. נרי חושב שהוא לא יצליח להאיר כלום כי הוא _____ מדי.

15 חלק ט"ו – פרק 4 • ניתוח המערכון והקריאה במקהלה – התאמת דמויות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נרי	___	**א.** נמרץ, מסתובב ומתבלבל
2. שמשית	___	**ב.** זוכרת את נס פך השמן מהמקדש
3. סביבוני	___	**ג.** רגועה וחכמה, מדליקה את כולם
4. פכית	___	**ד.** ביישן, בטוח שאין לו מה לתרום

16 חלק ט"ז – פרק 5 • שפה, תרגום והתאמות – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המטרה העיקרית של הגרסה בעברית קלה באתר?

(א) להקשות על הקריאה (ב) לאפשר לעולים חדשים להבין את תוכן הטקס

(ג) להחליף לגמרי את קטעי הקריאה המקוריים

2. מה תפקידו של ה'שמש' בחנוכייה?

(א) הנר השמיני והאחרון שמדליקים (ב) הנר המשמש להדלקת שאר הנרות

(ג) סוג של סביבון

17 חלק י"ז – פרק 5 • שפה, תרגום והתאמות – עובדות ותרגום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המילון באתר כולל תרגום לארבע שפות: עברית, אנגלית, רוסית וערבית	☐	☐
2	בעברית קלה הטקסט כתוב בזמן עבר כדי לפשט את ההבנה	☐	☐

18 חלק י"ח – פרק 5 • שפה, תרגום והתאמות – מילים ותרגום

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה האנגלית למילה 'נר' היא _____

2. התרגום לאנגלית של המילה 'נתינה' הוא _____

19 חלק י"ט – פרק 5 • שפה, תרגום והתאמות – התאמת מילים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נס	___	**א.** darkness
2. חושך	___	**ב.** miracle

3. שמן	___	**ג.** small jug
4. פך	___	**ד.** oil

20 חלק כ' – פרק 6 • סיכום: כתיבה והפקה עצמית – שינון עובדות ליסוד הכתיבה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו הערך שבו עוסק קטע ההדלקה של הנר הראשון?

(א) אומץ (ב) נתינה (ג) ענווה

2. מהו הרעיון המנחה שחוזר בטקס הבית ספרי?

(א) מעט אור דוחה הרבה חושך (ב) חייבים חנוכייה גדולה כדי להאיר

(ג) רק מבוגרים יכולים להדליק אור

כרטיס יציאה

תוכלו להסביר במילים שלכם למה דווקא בחודש החשוך מדליקים נרות?

תוכלו לבחור ערך אחד מתוך שמונת הנרות ולהסביר איך הוא מתבטא בחיי היומיום שלכם?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀